

Смуглякова М. К. (Smuglyakova M. K.)

Національний університет кораблебудування ім. адмірала С.О. Макарова

В статті аналізуються переваги проектних методів над іншими традиційними методиками. Також стаття визначає загальні етапи проектної роботи.

***Ключові слова:** проект, переваги, етапи, дослідницькі навички, мотивація.*

The advantages of the project-based learning methods over the other traditional ones have been analyzed in this article. Also the article determines the basic stages of the project work.

Key words: project, advantages, stages, research skills, motivation.

Переваги проектної роботи були належно оцінені у викладанні таких предметів, як географія, історія, хімія та фізика, протягом багатьох років. Мовні навчальні програми почали систематично використовувати цей підхід тільки недавно.

Але останнім часом проблема використання проектної методики в навчанні іноземних мов отримує посилену увагу серед науковців багатьох країн. В працях Полат Є.С., Бухаркиної М.Ю., Арванітопуло Е.Г., Crandall J., Debski R., Jeon-Ellis G., Nunn R., Sheppard K., Stoller F., Bennet S. та інших вчених можна знайти як теоретичне підґрунтя, так і практичні рекомендації щодо організації навчання іноземних мов за допомогою проектної роботи.

Існує досить велика кількість визначень методу проектів. Так Є. С. Полат вважає, що такий метод являє собою "...певну сукупність навчально-пізнавальних прийомів, які дозволяють розв'язати ту чи іншу проблему в результаті самостійних дій учнів з обов'язковою презентацією цих результатів" *The Buck Institute for Education (B1E)* визначає проектне навчання як систематичний метод навчання, що залучає студентів до засвоєння знань і

формування вмінь та навичок за допомогою розширеного дослідницького процесу організованого навколо складних, автентичних, спеціально відібраних та розроблених завдань. Отже під час такої діяльності увага студентів відвертається від лінгвістичної форми, фокусуючись на розв'язанні специфічних завдань та, досягненні позалінгвістичних цілей. Студенти опановують не мову *per se*, а радше змістову інформацію використовуючи при цьому мову. Характерною рисою використання проектних методів є зсув загальної парадигми навчання від спрямованості на виключно лінгвістичні потреби, до реальних потреб студентів у вирішенні близьких до реальності задач. Проте, це не ніякою мірою не означає нехтування лінгвістичними знаннями, скоріше увага привертається до створення ефективних, автентичних умов для навчання студентів мови орієнтованої на специфічні цілі. В такому випадку мова стає засобом і середовищем вивчення суспільних або точних наук, тобто набуття знань з певних предметів, що є особливо важливим в контексті викладання ІМСВ.

Інтеграція мови та змісту є досить привабливою перспективою з огляду на особливості навчання ІМСВ. Згідно з К. Шепардом та Ф. Столлером, такий підхід має ряд переваг, а саме:

- наявність автентичного мовного контексту та завдань;
- використання мови на рівні дискурсу, а не речення або фрази;
- більш високий ступінь індивідуалізації;
- зосередження процесу навчання на студенті, а не викладачі.

Використання проектної методики дозволяє відійти від традиційного розподілу навчання, скажімо, граматики, лексики, аудіювання або говоріння, оскільки робота над проектом передбачає залучення різноманітних вмінь та навичок студентів, завдяки зосередженні на темі дослідження, а не на специфічному мовному чи мовленнєвому завданні. Але підготовка, виконання і презентація проекту займає значно більше часу, ніж виконання традиційних завдань.

З точки зору педагогічної та когнітивної психології проектна методика має низку переваг порівняно з іншими методами. Це:

1) тематична організація навчального матеріалу полегшує його сприйняття і запам'ятовування;

2) за умов оперування студентами значущою інформацією, що є характерною рисою проектного навчання, процес засвоєння навчального матеріалу носить більш якісний характер;

3) проектна робота має значний потенціал стосовно підвищення мотивації та зацікавленості студентів;

4) позитивний ефект проектної роботи, великою мірою, досягається завдяки усвідомленій цілеспрямованій діяльності студентів з розв'язання комплексу завдань, які не тільки поєднані тематично, але й поступово ускладнюються, чого не завжди вдається досягти іншими способами.

Проектна робота має загальноосвітню цінність, тому що сприяє розвитку ініціативи студентів, співпраці з іншими студентами і корисних дослідницьких навичок. Таким чином, проектна робота є практичним шляхом реалізації цих освітніх цілей на занятті та в позааудиторний час.

Наведемо приблизний алгоритм реалізації проектної роботи на заняттях з ІМСВ із залученням можливостей інформаційно-комунікативних технологій, зокрема мережі Інтернет. За Ф. Столлером етапи проекту для навчання ІМСВ матимуть такий вигляд:

1) в результаті спільного обговорення викладачем та студентами обирається тема проекту та визначаються його основні складові;

2) студенти та викладач окреслюють бажані кінцеві результати роботи над проектом;

3) студенти та викладач планують структуру проекту;

4) викладач проводить підготовчу роботу, щодо попередження можливих мовних труднощів, які можуть виникнути у студентів під час пошуку інформації. Іншими словами, викладач активізує певні стратегії та мовленнєві вміння;

5) студенти збирають інформацію. Вони навчатимуться самостійно знаходити потрібну інформацію і звертатися, по допомогу до викладача тільки у тих випадках, коли вони самі не можуть знайти відповідь на запитання. Студенти також мусять навчитися планувати свої дії і самостійно вирішувати, які

матеріали їм знадобляться для виконання завдань проекту і де вони їх можуть знайти;

6) викладач проводить підготовчу роботу, щодо попередження можливих мовних труднощів, які можуть виникнути у студентів під час аналізу отриманих даних;

7) студенти аналізують отримані дані;

8) викладач проводить підготовчу роботу, щодо попередження можливих мовних труднощів, які можуть виникнути у студентів під час розробки кінцевого продукту;

9) студенти розробляють і презентують кінцевий продукт;

10) спільна оцінка проекту.

Студенти завжди хочуть почути відгук про свій проект. Тому надзвичайно важливо щоб робота студентів оцінювалася не тільки з точки зору лінгвістичної правильності. Викладачі мусять відзначати наскільки творчою і оригінальною є робота і як багато зусиль було докладено для її виконання.

Важливо, щоб викладачі не виправляли помилки в кінцевому варіанті проекту. Для цього слід запропонувати студентам підготувати і показати для перевірки спочатку чернетку проекту. Таким чином помилки будуть знайдені, і заключний варіант проекту не матиме виправлень.

Зі свого боку, інформаційні технології можуть допомогти створити динамічне середовище спрямоване на отримання академічних знань, разом з розвитком мовленнєвих вмінь, оскільки подібні технології забезпечують не тільки доступ до величезної кількості ресурсів з різних сфер життя суспільства, але й можуть слугувати ефективним засобом комунікації, особливо якщо мова йде про дистанційне навчання. До того ж, вони володіють можливостями посилення індивідуалізації процесу навчання ІМСВ, дозволяючи адаптувати навчання до потреб кожного студента, з його власними навчальними стратегіями, когнітивними стилями, мотивацією та навіть позанавчальними особистісними інтересами. Навряд чи варто розраховувати на отримання результатів з однаково високими якісними показниками, але це не повинне бути перешкодою для залучення проектної роботи до процесу навчання ІМСВ, тому

що остання спроможна враховувати потреби студентів з різним рівнем володіння іноземною мовою та різними навчальними стилями.

В цілому, варто зазначити, що хоча використання методу проектів і не може розв'язати всіх проблем навчання ІМСВ, але щонайменше, здатне запропонувати шляхи виходу із деяких складних ситуацій викликаних як внутрішніми (маються на увазі ті, що пов'язані з особливостями викладання самого предмету "іноземна мова"), так і зовнішніми (незалежними від викладача обставинами).

Література:

1. *Crandall J.* Content-centered language learning [Електронний ресурс] // ERIC Digest ED367142. – 1994. – Washington, DC: ERIC Clearinghouse.
2. Handbook of project based learning [Електронний ресурс]. – Buck Institute for Education, 2003.
3. *Sheppard K., Stoller F.* Guidelines for the integration of students projects in ESP classrooms // English Teaching Forum. – 1995. – Vol. 33 (2). – P. 10-15.
4. *Stoller F.* Project work: a means to promote language content // English Teaching Forum. – 1997. – Vol. 35(4). – P. 2-19.
5. *Hutchinson T.* Project English 1 (Oxford University Press, 1985).